

ter, men den røde Traad, som vil gaa igennem det hele, bliver den, at jo billigere en Fæster har siddet, jo flere Aar han har haft Gaarden, des billigere faar han den. De Fæstere, der virkelig har svaret noget af Gaarden, kommer til at betale noget mere, men har en Mand siddet paa Gaarden i 50 Aar for næsten ingenting, ender han med at faa sin Gaard for halv Pris, og jeg kan ikke indse, at det kan være en retfærdig og rimelig Løsning af Spørgsmaalet.

Endelig vil jeg gerne berøre Kommissionernes Sammensætning. Jeg mener, at naar der som her er Tale om en fuldstændig saglig Ordning af Forhold, som vedrører en stor Mængde private Mænd, skal vi ikke have politiske Afgørelser, men saglige Afgørelser. Jeg tror imidlertid ikke, at vi faar saglige Afgørelser ved at henlægge Afgørelserne til Rigsdagen og Ministeriets Medlemmer. Justitsministeren øver gennem sin Lenskontrol adskillig Indflydelse paa Godsers Administration. Det sker af og til, at der ind sættes Administratorer paa Godser. Men naar man ser paa den Maade, paa hvilken den højtærede Justitsminister har udvalgt disse Administratorer, maa man rigtignok i høj Grad tvivle om, at Ministeren har det rette Blik for at sætte de rette Mænd paa den rigtige Plads. Der er et Eksempel paa, at der til Administrator af en meget stor Ejendom er udpeget en Mælkekusk; i et andet Tilfælde er der udpeget en Mand, der var Gaardskarl, han havde siden købt sig et Parcelsted. Mælkekusken havde faaet sig et Hus. Jeg fremdrager ikke dette, fordi en Gaardskarl, en Mælkekusk eller en Husmand ikke kan være fortræffelige Mennesker, de kan selvfølgelig være lige saa gode eller bedre end andre, derpaa ligger Eftertrykket ikke, men jeg maa bestemt hævde, at det er ikke en brugelig Forskole til at blive Administrator paa en større Ejendom, hvortil der dog udkræves nogen Kundskab og nogen Erfaring og Viden, at køre med Mælk eller at være Gaardskarl. Den ene Besættelse ligger noget tilbage i Tiden, den sidste, hvor Mælkekusken blev udpeget, er af ret ny Dato, et Par Aar gammel. Naar man har set den Slags Besættelser, tvivler man noget paa, at de paagældende Ministre er i Besiddelse af de Evner eller af det Syn paa Sagen, som jeg tror, man er berettiget til at forlange, at de skal have. Man har ikke Lov til at sigte Ministrene for at have foretaget disse Udnævnelser saaledes, at de har valgt Folk, som de vel vidste, ikke var

egnede til denne Stilling, saa vilde man samtidig sigte dem for et i høj Grad forkasteligt Embedsmisbrug. Naar de har udvalgt disse Mænd, maa det være, fordi de har ment, at det var de bedst egnede, mest samvittighedsfulde, de mest upartiske, dem, der havde den største Samfundsfølelse. Men saa maa jeg sige, har Ministrene ikke haft den fornødne Menneskekundskab. I det ene Tilfælde skete der nu ikke videre Skade, fordi den paagældende kom ind i en Administration, hvori der sad 2-3 yderst fornuftige Mænd, og han var saa klog, at han ikke gjorde sig videre gældende, saa det hele spændte godt af. I det andet Tilfælde, hvor Mælkekusken blev sat ind, var der kun 3 i Administrationen, og det var saa uheldigt, at den ene af de to andre var lige saa uheldig en Administrator, som denne Husmand var, og Følgen var, at det blev en Administration af den allersletteste Art; jeg tror, at man skal lede efter en tilsvarende Administration. Den var i alle Henseender efter mit Skøn ganske ufor-svarlig.

Men naar Forholdet er dette, forekommer det mig, at der kan være Grund til at se sig om efter en anden Maade at sammensætte Kommissionerne paa, og der har min ærede Kollega her til højre (Godskesen) peget paa, hvorledes man paa en fornuftig Maade kunde sammensætte Taksationskommissioner. Jeg mener ogsaa, at man maa finde en anden Maade at sammensætte Overtaksationskommissionen paa. Jeg kan ikke indse, at det er rigtigt at gøre disse Overtaksationskommissioner rent politiske, saaledes som de vil blive, naar de skal vælges af Rigsdagen og Justitsministeren. Der maa vi gaa andre Veje, og det forekommer mig, at det ikke kan være vanskeligt at finde andre Veje; noget i den Retning er ogsaa antydnet af det ærede 3die Medlem for 2den Kreds.

Et mærkeligt og uheldigt Punkt er ogsaa den Bestemmelse, hvorefter Staten pludselig skal blandes ind, naar Brugsforholdet en Gang er afløst, og der ikke alligevel er sket Salg efter 5 Aar. Her er jeg imidlertid saa heldig at være i Overensstemmelse med det ærede 2det Medlem for 3die Kreds (Ole Hansen), der talte først. Der var mange Smaating endnu, de fleste er omtalte af det ærede 3die Medlem for 2den Kreds, og jeg skal ikke gentage dem. Jeg skal til Slutning kun sige, at jeg for mit Vedkommende vil gøre mit til, at dette Lovforslag bliver gjort til Lov, og hvis jeg kommer ind i Udvalget, skal jeg efter bedste Evne arbejde derpaa, men jeg maa,